

מכון ציגלמן

אסטרטגיה * שיווק * ליווי עסקי

פתיחת חברת החשמל לתחרות רק תזיק

במשרד האוצר ממקדים את הזרקור בתחרות בייצור החשמל ולא ביעול משק החשמל

רו"ח אהוד ציגלמן

זה כמה שנים לוחצת פקידות אגף התקציבים באוצר על חברת החשמל לעבור שינוי מבני, שעיקרו פיצול החברה ומעבר המשק לתחרות בין יצרנים ומשווקים של חשמל. לכאורה, יצירת תחרות במוצר מונופוליסטי צפויה להגדיל את הרווחה של הצרכנים. אך אליה וקוץ בה, לא כך הדבר במוצר המיוצר באמצעות יצרן ממשלתי, אשר רשות ממשלתית אחרת מפקחת על הכנסותיו.

תחרות בייצור החשמל צפויה לא רק להגדיל כמה גורמי עלות, בהם עלויות שיווק החשמל והשכר לעובדי חברת החשמל, העשויים להתבקש לאשר הרפורמה בתמורה למענק של מיליארדי שקלים. היא גם תאפשר ליצרני חשמל חדשים לשרת מפעלי תעשייה הצורכים חשמל 24 שעות ביממה, כשהעלויות של חברת החשמל המרכזית בגין הולכה, חלוקה וקיבולת הייצור, יועמסו במצב זה על משקי הבית. בנוסף, התחרות תקטין את היתרון לגודל בייצור שממנו נהנית חברת החשמל. מכאן שהמשמעות של השינוי המוצע במשק החשמל היא ברורה: הרפורמה צפויה להגדיל את חשבון החשמל של משקי הבית בעשרות רבות של אחוזים.

במשק החשמל קיימת בעיה מבנית חריפה, המצריכה רפורמה מסוג אחר. הביקוש לחשמל הוא כזה המאופיין בשיאי ביקוש קצרים של שעות או ימים, שחייבו השקעה עצומה בתחנות כוח המופעלות למשך זמנים קצרים מאוד, וכן שריפה של דלק (סולר), אשר עלותו גבוהה מאוד. מכאן, שכדי להימנע מהנזק של אי אספקת חשמל מבוקש, אשר נאמד בפי מאות מהעלות השולית של ייצור החשמל, המשק משקיע סכומים עצומים ביצירת קיבולת ייצור חשמל שבה נעשה שימוש שנתי מצרפי של כמה שבועות בלבד. שיאי הביקוש מאופיינים בקשר ישיר לשיאי החום והקור הפוקדים את המדינה, והם נובעים מהפעלת מערכות חימום וקירור חשמליות. מכאן, שכדי להוריד את הביקוש לחשמל בזמני שיאי הביקוש, דבר שיביא לחיסכון גדול בהשקעות ליצירת קיבולת ייצור חשמל, יש לפעול ליישור עקום הביקוש לחשמל.

מכון ציגלמן

אסטרטגיה * שיווק * ליווי עסקי

את יישור עקום הביקוש לחשמל ניתן להשיג בדרכים רבות, בין היתר, התקנת בידוד איכותי לקירות ולחלונות, תריסים חיצוניים ולא פנימיים, מערכות חימום מאנרגיה נקייה דוגמת משאבות חום מן הקרקע, מערכות קירור מאנרגיה נקייה דוגמת מיזוג סולארי, תעריף משתנה ושימוש במוני חשמל חכמים, או בקרים שישביתו מכשירי חשמל לא חיוניים מרחוק. כל אלה הן פעולות אפשריות שיביאו להגדלת הרווחה החברתית, וזאת בשונה מהרפורמה המוצעת כיום, שצפויה להביא לגידול בחשבון החשמל.

על שר האוצר ושר התשתיות לבחון את הרפורמה במשק החשמל לאור היעדים שאותם הם מעוניינים להשיג.

המאמר פורסם בעיתון TheMarker ב 06 ביולי 2009

רו"ח אהוד ציגלמן, הוא מנהל את מחלקת האסטרטגיה במכון ציגלמן, המתמחה בתחום האנרגיה
ehud@ziegelman.co.il

תגיות: מכון ציגלמן, אהוד ציגלמן, אנרגיה, חשמל, חברת החשמל, מינהל החשמל, הרשות לשירותים ציבוריים חשמל, רשות החשמל, משרד האוצר, משרד התשתיות, מחיר החשמל, חברת החשמל, חח"י, ח.ח.י, רגולציה, יח"פ, ייצור חשמל פרטי,
Ehud Ziegelman, Ziegelman Institute, Electricity, Israeli electric Company, Regulation